

FINY PETRA:

Lámpalány meséi *Történetek rossz alvókról*

Talán meglepő, ha egy valóban kisgyerekek számára írt mesekönyvvel kapcsolatosan jelenik meg írás egy kritikai folyóiratban. Tény: a meseírásnak bizonyos szempontból kevés becsülete van az irodalommal foglalkozók körében manapság, a mese pedig komolytalan, súlytalan dologként van jelen a köztudatban.

Ha meseirodalomról beszélünk Magyarországon, elsőként a „nagy öregek” jutnak az eszünkbe, meg azok az idők, amikor a mese volt azon kevés csatornák egyike, amelyeken keresztül el lehetett mondani sok mindent, amit egyéb műfajok esetében aligha tolerált volna a cenzúra. Nyilvánvalóan ez is hozzájárult ahhoz, hogy rendkívül ismertté és népszerűvé válhassanak például a Négyszögletű Kerek Erdő lakói, akik más megközelítésben Cseh-Szombathy vagy Csepeli munkáiban legalább annyira példaértékű szereplők lehetnek volna. Lázár Ervin kétségtelenül határozott utat mutatott abban, miként lehet, érdemes hidat építeni a népmesei örökség és a modernitás között, hogyan lehet egy gazdag örökséget átmenekíteni napjainkba értékvesztés és anakronizmus nélkül. Ezek az alkotások többfenekű

ládákként működtek, s természetes dolog, hogy nem kizárólag nevelési szerepük dominált, hanem legalább annyira szolgáltak az idősebb generációknak szóló olvasmányul is.

Ha meseirodalomról beszélünk ma Magyarországon, főleg ha már van gyermekünk is, aki látszólag kicsi még ahhoz, hogy az említett keményebb eledelekkel táplálkozzon, akkor tapasztalataim szerint az a néhány népszerű, sikeres szerző kerül szóba, akiknek a nevével a játszótéren összetalálkozó anyukák jelentős részének néhány könyvcím, míg az apukáknak a vállvonogatás jut az eszébe.

Vajon lehet ma úgy gyermekeknek szóló mesét, mesekönyvet írni, hogy az egyaránt kielégítse a szépirodalmi és a gyermeki, szülői igényeket? Szerencsére ma is akadnak tehetséges szerzők, akik esztétikai és irodalmi értékeket, gyermeki hangot és kedvességet képesek úgy ötvözni, hogy abból jó dolgok szülessenek.

Finy Petra meséiről az én olvasatomban biztosan elmondható, hogy megfelel e kritériumoknak. Alkotásai mentesek minden erőltetettségtől; nem felülről közelít a mesék, a gyermekek világához (ezt régebben is írtam már róla), hanem annak valódi részese, ismerője. Fia-tal szülőként és gyermeklelkű szerzőként egyaránt. Tehetségére jó bi-

zoníték, hogy miként legelső kötete (*Histeria grandiflora*, FISZ, 2005) is egy pályázaton találatot kiadásra érdemesnek, a *Lámpalány* is hasonló megmérettetésen bizonyult befutónak. Meseírónk egyik legfőbb erénye, hogy nagyon finoman, intimitással tud behelyezkedni a mesélő szerepébe, nagyfokú nyelvi leleményessége és humora pedig irodalmi igényességgel párosul, amivel könnyen elnyerheti ifjú olvasói (inkább talán hallgatói) tetszését. Hősünk, Rufusz Rafael – egy vörös hajú kisfiú, „akinek szepelői ugyan nincsenek, de ez nem jelenti azt, hogy ártatlan” – olyan, mint bármelyik gyerek, mégis mesehős, amit számos különleges képessége ellenére leginkább annak köszönhet, hogy ő a világ legroszszabb alvója.

Számtalan oka lehet annak, ha valaki nem tud elaludni, de legyen szó kíváncsiságról, félelemről vagy bármi másról, a válasz kiderítése, megértése érdekében egy gyermek

az ismeretszigetek közti úrt a fantáziájával tölti ki. Ilyen képzeletbeli barát Rufusz Rafaelnek Lámpalány, aki lefekvés után a kislámpa kapcsológójának egyetlen kattintásával idézhető meg, s aki meséivel segít a kisfiúnak, hogy kérdéseire válaszokat leljen. Így érkezünk el a királykislányok, a pelyhes szárnyú tündérfiókák, a sárkánykölykök (szintén rossz alvók a kíváncsiságtól, a mozgó függönytől, a Mikulás várásától) világába, ahol kis odafigyeléssel, morfondírozással minden nehéz kérdésre meglegelhető a felelet.

Finy Petra meséi valódi átjárót képeznek két világ között, nagyon modernnek és maiak, de nagyon emberiek és – bizonyos értelemben – ősiek is. Nála a meseírás nem hóbort, nem divat, sokkal inkább követendő, kijelölt út. Jó mesterek jó tanítványával állunk szemben.

CSEPREGI JÁNOS

(*Pagony Kiadó, Budapest, 2008,*
40 oldal, 2250 Ft)

